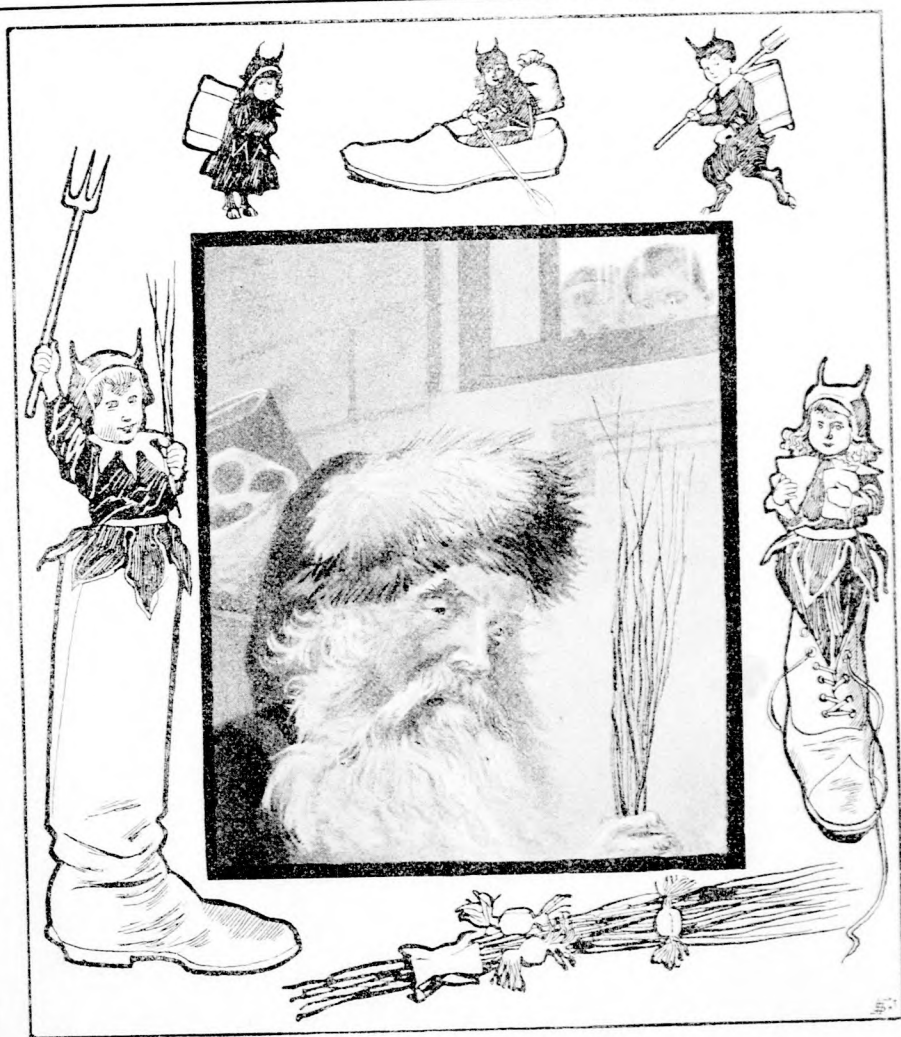

KIS KÖNYV

Szerkeszti Forgó bácsi.

MIKULÁS. (Lásd a 356. lapon.)

LXIII. köt. 23. szám. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1902. december 7-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

A TRANSZVÁLI KIVÁNDORLÓK.

— Regényes rajz a búrok életéből. —
(Számos képpel.)

Irta **Mayne-Reid**. Francziából fordította **Hegedüs Pál**.
(Folytatás.)

XVII. Egy krokodil-falka.

AFOLYÓ csakugyan nem folyt tovább, vagy jobban mondva: a földben veszett el. Néhány méternyire a víz eltűnt, néhány földalatti csatornából ki-kibuggyant és olyan folyam-ágyat lehetett látni, melyet a bennszülöttek *omarambának* neveznek, mely csak áradáskor telik meg vízzel, máskor pedig száraz.

Amennyire elláttak, az utasok ezüstös homokkal behintett csatornát pillantottak meg, melynek a partján feketés barna káka setétlett. A víznek még a nyomát sem vették észre, és pedig vagy két kilométernyire.

Mi lehet azon túl, ameddig elláttak? Vajjon oly titokzatosan bukkan-e föl a víz a földből, mint ahogy itt eltűnt? Vagy talán az *omaramba* a végtelenbe nyulik? Mind-erről senkinek sem volt fogalma.

Ez a tünemény nagyon kiábrándította a vee-búrokat, de nem volt ujság rájuk nézve; pásztorkodó vándorlásaik közben más *omarambákat* is találtak. Dél-Afrikában az időnkint kiszáradó folyó nem ritka dolog. Ez a dolog a világ más részeiben is előfordul, így Ázsiában, a két Amerikában, de kivált Ausztráliában, sőt Európában, a Kaspi tó és a Fekete tenger környékén is észlelték.

De ha a kivándorlók nem is voltak nagyon meglepve, csalódásuk roppant nagy volt.

Annyi munka, annyi elvesztegetett fáradság! Az ügyességnek, leleményességnek annyi példája, melyet két héten át

mindenki kifejtett, hogy a tutajokat vízre boesássák, hiába valónak bizonyult. Mindennek az lett a vége, hogy az ut előttük elzáródott.

Ha a baj akkora lett volna, hogy nem segíthettek volna rajta, kétségbe kellett volna esniök; de mindenki csak egy kérdést vetett föl:

— Milyen hosszú lehet az a kiszáradt csatorna? A folyó nem bukkan-e föl meszszebb?

Mig erre a kérdésre nem feleltek tagadólag, volt reménységük.

— A fiatalok jöjjenek ide! kiáltotta a főnök.

Egy perccel később Van Dorn Piet, mint a kutatók feje, maga köré gyűjtötte fiatal barátait, hogy a vidéket átfürkésszék.

— Vigyék magukkal Smutzot! mondá Katrinka.

A hottentota kalauz már készülődött; nem akarta megengedni, hogy fiatal urai nélküle menjenek a fölfedező utra.

— Lőrincz, maga velük megy? kérdé Anní a Moor Károly fiát. Azt hittem, papa azt mondta, hogy Piet, Hendrik, Andriesz és Lajos Smutzzal és hat szolgálóval elég lesz.

— Én is elmegyek, mondá Lőrincz, ha csak a főnök nem tiltja meg. Jól tudom, miért nem jelölt ki: mivel attól tart mindig, hogy valami baj talál érne. Atyám iránti barátságból nem akar veszedelemnek tenni ki. A főnök iránt e gondoskodásáért nagyon hálás vagyok; de engem sem érhet nagyobb baj, mint két fiát és nagyon sajnálnám, ha két fiatal barátomat nem kísérhetném el.

— Akkor hát menjen velük, mondá Van Dorn Jan és jó hírekkel térjen vissza.

— Erről jót állók! kiáltá Piet, Katrinkának kezével intve.

A kutatók a folyó homokos ágyában indultak el. Nem sokára elüntek a káka és a nád mögött. Távollétük alatt keveset beszéltek a tutajokon. A régi csacska jó kedvet komor esend váltotta föl. Van Dorn Jan borus homlokkal töprengett.

Mindenki oda nézett, ahol a fiatalok elüntek. Visszatérésüket nagy aggodalommal várták. Egyik óra a másik után telt. A kívándorlók alig hallhatóan azt mondogatták, hogy ez rossz jel... Hát ha nem bukkan föl a folyó, hanem a földben marad és ott tavat alkot? Ezek a gondolatok nem voltak vidámak.

Ez alatt a főnök, Blom, Rynwald és Moor Károly, akit a négy vee-bur főtanácsába bevettek, egyre tanakodott. Arra az esetre, ha a folyó elég közel megint megjelenik, tervet állapítottak meg.

— Hurrá! kiáltott a távolból egy ismerős hang, mely Katrinka szívét megerősítette.

Piet hangja volt, aki ígéretéhez hiven futva jött jelenteni, hogy kilencz kilométernyire a víz hirtelen megint megjelenik és nem messzire azon túl a folyó megint hajózható.

A főnök csak erről akart bizonyos lenni, hogy parancsait kiössza.

Mikor Smutz és a többi kutató is megérkezett és a jó hírt megerősítette, a búrok már épp oly serényen rakodtak ki a tutajokról, mint ahogy néhány nappal előbb berakodtak. Mikor már csak a tutajok maradtak a vízben, ezeket is a lehető leggyorsabban szétszedték.

A főnök terve egyszerű és okos volt. Minthogy a folyó nem jött a kívándor-

lókhoz, nekik kellett a folyóhoz menniök. A tutajokat és a terhet darabonként fogják oda hordani, ahol a folyó megint folyni kezdett. Ott a tutajokat össze állítják és megint vízre szállnak.

De ez az átszállítás sokáig tartott. Bármily szorgalmasan dolgoztak, csaknem két napba telt.

De kitarással és egyetértve mégis megoldották ezt a roppant feladatot. Más nap este minden szálfá, kötél, evező és minden család holmija az *omaramba* tulsó végén volt. A legkisebb tárgyat sem hagyták el.

Negyed nap hajnalban, miután a parton megreggeliztek, a kívándorlók megint utnak eredtek.

A folyó nem volt sebesebb mint az *omaramba* közelében és rudnak, evezőnek elég dolgot adott. A vee-burok arra számítottak, hogy a víz odább sebesebb lesz és ennek reményében nem kimélték a fáradságot. A folyó egyre szélesedett és ez a szélesség is arra látszott vallani, hogy a tutajok nem sokára segítség nélkül fognak tovább haladni.

Kissé tovább a esatorna igen kiszélesedett. Az álló-víz esendes, sima tükrü tavat alkotott, mely lehetett vagy két kilométer hosszú és hat-hétszáz méter széles. A esatorna tulsó vége nagyon megszükkült.

A víz szélén finom homok volt, melyen a fehér homokot sávoló feketés alakok látszottak. Sok sötét barázdát láttak, melyeket a víz árjától partra vitt fatörzseknek lehetett nézni, melyek a víz lepadása után a szárazon maradtak. De a vee-burok az ily fajta látszattal nem érték be.

— Krokodilok! kiáltotta a főnök, aki az első tutajt kormányozta.

— Milyen esodálatos gyülekezet! mondá Moor Károly. Soha életemben nem láttam ennyi gonosztevőt egy rakáson.

— Ugyan, miért gyülekeztek ily kis helyen össze, ahol enni való dolgában egymásnak ártnak? tette hozzá Smutz, a kalauz.

Ez a krokodil-falka csakugyan szokatlan dolog volt.

A kivándorlók az egész uton találkoztak velük, amint a napon sütkéreztek, olykor egyedül vagy hármás-négyes csapatokban, míg a tó partjai szinte feketék voltak fölük.

Ezek a két-éltűek, melyek az ember leg-ocsmányabb ellenségei, itt minden képzelhető helyzetben heverték. Hosszuságuk három s hét méter közt váltakozott és a legnagyobbnak a teste olyan vastag lehetett, akár egy közepes hordó.

Egyetlenegy se mozdult. A két parton csupán bogarászó madarak mozgása volt észre vehető. A madarak e roppant gyíkok hátán nyüzsgő rovarokat fogdosták, melyeket a krokodilusok erős, undorító szaga csalogatott oda.

Az előbbi éjszakákon a vee-bürok távolról vagy száz bika bömböléséhez hasonló hangokat halottak. Krokodilus-hangokra ismeretek bennük és nagyon esodálkoztak, hogy oly erősek és oly sokáig tartanak a kiáltások. A tó körül össze sereglett sok krokodil megmagyarázta a dolgot, de nem annak okát, hogy miért tartanak ily kongresszust. És azon is tanakodtak, hogyan gyűlhetett össze annyi szörnyeteg.

Alig értek a tutajok a tóba, a megriaszott madarak rikácsolva rebbentek szét. Kiáltásaik nagy hatással voltak az állatokra, melyeken ültek.

(Folytatása következik)

MIKULÁS.

(Képpel a ezimlapon.)

*Oda künn is, ide benn is
Elnémult a lárma:
Sejtitek-e? Félelmetes,
S vig ünnep van máma!*

*Ott künn halkan, nesztelenül
Lépked minden ember:
Itt benn pedig Jutka, Jankó
Még mukkaní sem mer...*

*Oh jaj! No van, — tudjátok-e? —
Mikulásnak napja!
Minden gyerek: jó is, rossz is,
Jutalmát ma kapja.*

*Bizony, aki szót fogadott
Egész esztendőben,
Jut annak a töméntelen
Ajándékbul bőven.*

*Jaj! ... de annak, aki rossz és
Pajkos volt ez évben:
E nagy estén irtóztató
Bűnhődése lészen!*

*Mert ilyennek virgácsot hoz
Mikulás ez estén —
S mint valami táncz-teremben,
Tánczoltatja testén.*

*Tán ettől fél Jankó gyerek? ...
Elbuvik ő kelme:
Én ugy vélem, nem egészen
Tiszta ma a lelke.*

*Annyi szent, hogy egyszeribe
Elnémult a lárma ...
Bizony, bizony, félelmetes,
S vig ünnep van máma!*

Szirtes Arthur.

SZÉCHENYI FERENCZ GRÓF SZOBRA (Lásd a 358. lapon.)

A SZÁZÉVES NEMZETI MUZEUM.

(Az alapító szobrának leleplezése.)

VEGYÉTEK elő a »Kis Lap« augusztus 9-iki 3-ik számát, amelyben a Nemzeti Múzeum főnállásának 100-ik évfordulójáról megemlékeztünk. Ott láthatjátok kép-mását a Nemz. Múzeumnak, továbbá olvashattok egyet mást a 100 éves múltjáról. Annak, hogy újra vissza térünk rá és újra foglalkozunk vele, oka az, hogy a múlt hó 26-án országra szóló nagy ünnepséggel ülték meg a századik évfordulót. Ezen a napon roppant közönség gyűlt össze a Nemzeti Múzeumnak tágas dísztermében. Pálmákkal díszített emelvényen foglaltak helyet Magyarország kormányzó urai. Az emelvény előtt állott József nádornak, az egyik alapítónak mell-szobra. A padokban a miniszterek, főpapok, katonai méltóságok, az országos képviselők, a tudósok foglaltak helyet. Pazar fényű díszruhák, fényes katonai egyenruhák és lila színű selyem papi ruhák kápráztatták a szemet.

A király is elküldte képviselőjét erre a nagy ünnepre József Ágost kir. herceg személyében, akinek a Múzeum egyik alapítója, József nádor, a nagy-apja volt. Mikor a kir. herceg a királyi páholyban megjelent, a dalárda elénekelt a himnust. Majd *Wlassics* közoktatásügyi miniszter gyönyörű megnyitó beszédet mondott.

»A történelmi emlékek kincses-háza ez — úgy-mond a miniszter — ahová elzarándokolunk és a múltak emlékein, keservein és dicsőségein elmerengve, a jelen munkájára acélozzuk magunkat, hogy a nemzet jövőjét biztosítsuk« . . .

Hosszas lelkes éljenzés követte a miniszter remek beszédét.

Utána *Széchenyi* Gyula gróf, a király személye körüli miniszter, fejezte ki a család hálás köszönetét az őszüket, *Széchenyi* Ferencz gróftól megtisztelő ünnepért.

A dísz-ülés fényes közönsége aztán kivonult a Múzeum-kertbe, ahol *Széchenyi* Ferencz gróf szobrát leplezték le. Ott áll

a hazafias gróf nemes alakja és kezében tartja a Múzeum 100 év előtti alapító levelét. (Lásd a képet a 357. lapon.)

József Ágost kir. herceg beszéde alatt hullott le a lepel, a nagy alapító remek szobráról, amelynek alkotó művésze *Istók* István és melyet én magam fényképeztem le, hogy bemutathassam a »Kis Lap« olvasóinak. A dalárdák a szózatot énekeltek és ezzel az ünnepség véget ért.

Foltgár Géza.

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

A hold hegyei. Bizonyára hallottátok már, hogy a holdban hegyek is vannak. Ezt a természet-vizsgálók már régen megállapították. Megállapították azt is, hogy ezek a hegyek rendkívül magasak. Legtöbbjük 5—6000 méter magasságu, tehát magasabb, mint Európa legmagasabb hegy-csúcsa, a Mont-Blanc is. A *Doerfel* nevű hegy (mert a hold hegyei is nevekkéll jelölték meg, mint itt a mienket a földön) 7603 méter magas, *Newton* (ejtsd: Nyuton) hegye pedig 7264 méter. Ez majd nem olyan magasság, mint a föld legmagasabb hegyéé. A hold hegyei fehéres kőből alkotvák, olyan forma anyagból, mint a mi krétánk. Ez a kő-nemű anyag a nap sugarai alatt csillog, mint a fehér fal, melynek fénye sérti a szemet. Ez az oka annak, hogy a hold hegyes vidékei, a földől nézve fénylőknek csillogóknak látszanak. A hold síkságai ellenben fénytelenek, sűrűs színűek s valami kiszáradt, sár-nemű anyagok hatását teszik.

*

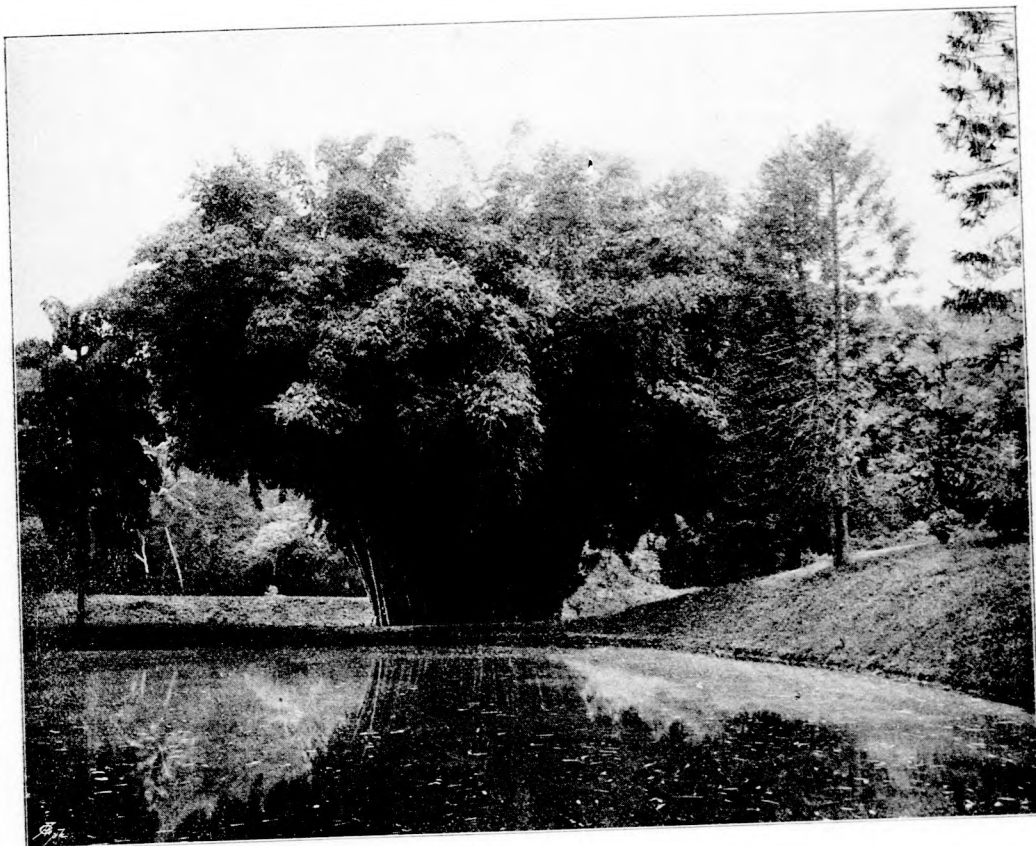
Csodálatos növénykert. A világ egyik legérdekesebb, talán a legzebb növénykertje az, mely Candi (ejtsd: Kandi, Ceylon szigetének régi fővársa) közelében van, az úgy nevezett: *Paradeisai* növénykert. Páratlanul szép különösen azért, mert a forró-égövi növények teljes számában egyesíti magában. Ami virágot, fát,

bokro
megt
ható.
Born
jes
ében-

nev
vir
lát
ald
fáj
a

bokrot, füvet a forró égöv mesés pompája megteremtett, az benne mind megtalálható. Ott diszelegnek Jáva, Kina, Szumatra, Borneo szebbnél-szebb fáit, itt látható teljes pompájában a kérgén belől fekete ében-fa és a butorok készítéséhez annyira

kapós mahagoni. És képviselve vannak ebben a növény-kertben a világ összes fűszer-fajai is: a muskát-dió, szegfű-szeg, bors és azok a különböző növények, melyek az illat-szereket szolgáltatják. Egy terebélyes fa gyümölcse adja az ylang-ylang

BAMBUSZ-CSOPORT A PERADENIDSAI NÖVÉNY-KERTBEN.

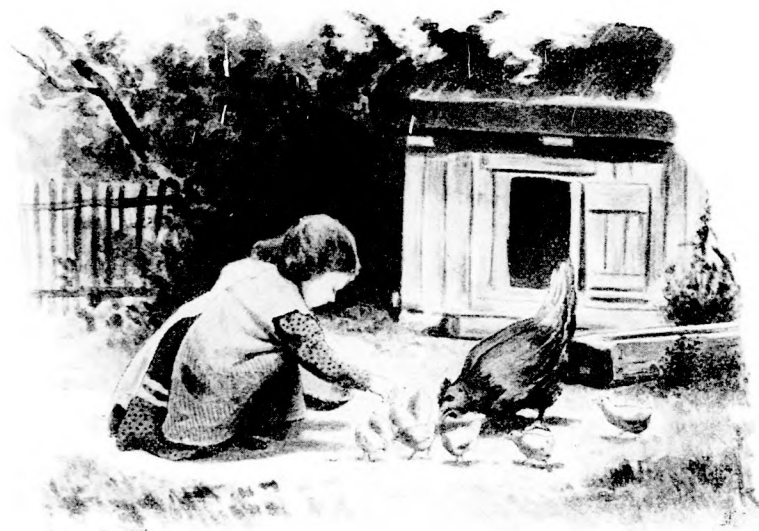
nevű illat-szert, odább sárga színben virágzik a szántal-faj, és ebben a kertben látható a *cocain* nevű csoda-fa is, ez az áldásos fa, melynek kivonata a legnagyobb fájdalomat is megszünteti. Nagyon szépek a kertnek fikusai, óriási, nyolcz-tíz öles

bambuszai, melyek héja majd sárgás, majd setétebb és melyek deréknyi vastagságúak. Hiresek a kertnek más-fél ölynyire nyuló piros törzsű pálma-fái. A törzse levelének szára piros mint a vér, míg maga a levél alul fű-zöld színű. Kávé- és téa-bokrok

egészen közönséges növényekként állanak szerte-széjjel. Különösen a téa-növények tetszetősek. Sötét-zöld leveleikkel igen jól hatnak a szemre. A szőlőnél ritkább sorokban ültetik és bokor-alakúra nyesik, hogy mentül több levelet hajtson. Szóval,

valóságos paradicsom a híres *Peradenisai* növény-kert. Ezer és ezer színével megkápáztatja a szemet, ezer és ezer féle illattal elkábitja az érzékeket. Hogy fogalmatok legyen növényeinek szépségéről, a bambusz-csoportot képen mutatjuk be.

A KIS GAZDASSZONY.

*Erzsikém aranyom, eszem a kis leked,
De ügyes, de ügyes minden jártod-kelted!
Nincs olyan gazdasszony széles e világon,
Ki veled, Erzsikém, versenyre kiálljon.*

*Versenyre kiálljon, benne helyt is álljon:
Kezében a dolog csupa jóra váljon.
Rend legyen, tisztaság fekvőben, kelőben,
Csirkének, libának étje-ítja bőven.*

*Erzsikém, aranyom, eszem a kis leked,
De ügyes, de ügyes minden jártod-kelted.
Nincs olyan gazdasszony széles e világon
Ki veled, Erzsikém, versenyre kiálljon.*

*Aranyos Erzsikém, a lekedbe látok:
Nem ölnek tégedet hű óhajítások.
Ha megnössz — ez a te legfőbb kívánságod —
Nagyul is folytathasd gazdasszonykodásod.*

*Legyen kis udvarod, benne liba, kácsa,
Töltse be kakasok kukorékolása.
Kis csirkét nevelhess százat is egyszerre,
Éjjelre terelhesd jó langy-meleg helyre.*

Székely diák.

LACZI, A HIRES VADÁSZ.

Irta Jakab Ödön.

MÍÓTA Laczinak az öreg béres egy vasárnap délután nyilat csinált, azóta Laczival nem lehetett bírni. Pedig az a nyíl nem is valami különös szerszám volt. Egy félkörbe hajlitott, vastagocska vesszőből állott a kávája, melynek két végére jó erős madzag; volt hurnak kifeszítve. Aztán egy pár nyíl-vesszőt faragtak még hozzá. Ennyi volt az egész.

Hanem ebből az egyszerű szerszámból a Laczi kezében félelmetes fegyver lett csakhamar. Mert Laczi egész nap egyebet sem csinált, csak folyvást vadászott, hol a kertben, hol meg az udvaron. A harapós kutyákra ugyan nem igen mert lövöldözni, de a jámbor tyukoknak nem volt tőle sehol maradásuk. Némelyiket, ha közel férközhetett, úgy oldalba lötte, hogy azt se tudta, szegény, merre meneküljön. Volt is kodácsolás, vértfogás mindenfelé, valamire Laczi járt! (Lásd a képet a 362. lapon.)

Az édes anyjának sehoggy sem tetszett a tyukok hajszolása, s bizony nem egyszer jól ellazsnakolta a kegyetlen vadászt. De nem sokat használt, mert azért a másik perczen már ismét csak karicsáltak, futkostak az oldalba lött, szerencsétlen tyukok.

Egy alkalommal végre az édes apja is belé szólt a dologba:

— Ejnye, adta kölyke, leteszed mindjárt azt a nyilat? Nézze meg az ember! Többet meg ne lássam, hogy a tyukokat kergeted!

Aztán később szelidebben folytatá:

— Ha jól viseled magadat, inkább elviszlek egyszer az erdőre vadászni.

— Mikor, papa? kérdé Laczi, szörnyen örvendezve.

— Akár ma este felé is, mikor lesbe megyek.

Bezzeg Laczinak sem kellett több! Letette tüstént kezéből a nyilat s úgy viselte magát, hogy még a tyúkok is csudálkoztak rajta. Engedelmet kért szépen az édes anyjától s folytonosan kedveskedve járkált az édes apja körül, mint a hizelegve doromboló macska.

Ebédre alig evett valamit, mivel hogy folyvást az erdőn járt az esze. Miket fog ott látni!... Hogy fog ott vadászni az édes apjával!...

Ebéd után, míg az apja aludt, elő vette a nagy képes könyvét, amelyekben mindenféle állat képe megvolt. Nézegette, tanulmányozta az állatokat, hogy az erdőn megismerje őket. Különösen az elefántot, oroszlánt, tigrist és a struccot meg a krokodilust jegyezte meg jól magának, melyek nagyon tetszettek neki. Azt azonban már otthon tette föl magában, hogy a strucczon kívül egyikre sem fog reá löni, mert a strucz igen félelmes állatnak látszott már ott a könyvben is.

Később letette a könyvet s készülődni kezdett a kirándulásra. A nyíl-vesszőket meghegyezte szépen a bicskával s titokban egy pár próba-lövést tett a csürös-kertben; persze ismét csak — a szegény tyukokra. Aztán az egyik zsebébe két piros almát tuskolt, a másik zsebébe pedig egy darab kenyeret.

Nagy nehezen elérkezett az indulás ideje. Az édes apja vállára vette a fegyverét, ő meg az ívet a nyakába akasztotta s a nyíl-vesszőket büszkén a kezébe fogta. (Lásd a képet a 364. lapon.)

Igy indultak el, ki az erdő felé, hova fél óra múlva szerencsésen megérkeztek.

A nap már a hegy mögött lehaladóban volt. Az illatos erdei utakon vastagon feküdtek az árnyak, de azért messzire be

lehetett látni az erdőbe. Nagy madarak keringettek a fák fölött, keresve fészkeket, hogy elpihenjenek. A zöld békák kuruttyolni

... VOLT IS KODÁCSOLÁS, VÉRTYOGÁS MINDEN FELÉ VALAMERRE LACZI JÁRT.

(Lásd a 361. lapon.)

kezdtek a lombok között s valahol egy gerlicze kacagott egyik fa tetején, mint ha csak a Laczi vadászatán nevetett volna.

Az édes apja megállott egy kereszt-ut mellett s behúzódott a sűrű bokrok közé, hogy onnan lesse az összefutó utakon a vadat.

mond
lásain
künn

És
édes
a kü
az iv
tani.

a ma
csált
nézze

nem
hinne
megz

erre
Mint
Aztá

nak.
tavak
éppe

velek
sem.
vagy

dós
szég
Han

a m
rend
M

hall
—
D

kül,
a k
vada
csin

—
A
a lá

— Te kuporodj le ide a lábamhoz, mondotta Laczinak. Onnan a bokrok nyílásain keresztül jól láthatsz mindent, ami künn az utakon történik.

És Laczi szépen oda kuporodott az édes apja lábaihoz. Ugy elbámult azon a különös szép erdei világon, hogy még az ivet is elfelejtette a nyakából kiakasztani. Csak a nyil-vesszőket szorongatta a markában, amint jobbra-balra kikukucsált a bokrok alól. Azt se tudta: merre nézzen, mit hallgasson? Mert az erdő este nem olyan csendes, mint ahogy az ember hinné, ha nem látta. A fák lombja megmegzudul halkán a szélről s a madarak erre is arra is fel-felcsippennek a fészken. Mint ha imádkoznának, mielőtt elalusszanak. Aztán meg az egerek is folyvást futkároznak, haszontalanokodnak a földre hullott, tavalyi száraz levelek közt. Sőt egy egér éppen Laczi mellett zörgette a száraz leveleket, ami Laczinak nem tetszett sehogy sem. Szepegett, hogy megtalálja csipni, vagy felszalad a kabátja alá, ami csiklandós egy eset lenne, ha úgy lenne! De szégyelte az édes apjának e miatt szólani. Hanem azt főtette magában, hogy jövőre a macskát is elhozza magával. Az legalább rendet csinál majd az egerek közt.

Mialatt ezt tervezgette, hangos kirregés hallzott ki az erdő mélyéből.

— Kirr-kirr! . . . Kirr-kirr!

De már ezt nem állhatta meg szó nélkül, annyira megszeppent. Végig gondolta a képes könyvében lerajzolt összes fenevadakat, de el nem képzelhette, hogy melyik csinálhat ugy? Csöndesen fölszólt az apjához:

— Papa! Hát az mi?

Az édes apja gyöngéden oldalba bökte a lábával:

— Ne kotyogj! A lappantyu teszen ugy.

— De hát mi az a lappantyu?

— Egy éjjeli madár. Halgass!

Hiszen Laczi hallgatott is volna, ha észre nem vesz a közelben, egy nagy fán valami macska-forma, serény kis állatot. Sehogy sem tudta magát vissza tartani, hogy az apja kabátját meg ne huzza és ne figyelmeztesse:

— Né papa, kis nyul!

Az apja szinte elkaczagta magát.

— Te csacsi! sugta le Laczinak: hát a nyul a fán szokott mászkálni?

— Ez, ugy látszik, ott mászkál.

— Az nem nyul, te buksi! Az . . . mókus.

És hozzá tette azt is:

— De többet most már meg ne halljam a hangodat! Aki lesben áll, annak nem szabad beszélgetni!

El is határozta Laczi, hogy többet nem szól, de még egy árva szót sem. Ugy üldögdélt ott a bokrok között, mint aki némának született. Gyönyörködve kandikált ki az erdei utakra s leste ő is türelmesen, ha jön valami.

Hát, lelkem Istenem! . . . egyszer csak egyik utra kibukkan a sűrüből egy tapsifüles nagy nyul! Akkora volt, mint egy fél esztendő kutya-kölyök. Leült szépen az ut közepére s az első lábával mind az orrát kopácsolta, némelykor meg a füle mellett legyintett el. Csipték szegényt a szunyogok: azokat kergette.

Laczi ismét megrántotta az apja kabátját s figyelmeztetni akarta a nyulra.

— Psz! . . . nézett le rá haragosan az édes apja, miközben fölemelte lassan a fegyverét, némán várva, hogy a nyul közelebb jöjjön.

A nyul csakugyan fel is kelt és lassan baktatva kezdett közeledni, mire Laczit is

egyszerre elfogta a nyugtalanság. Ilyen közletről, élő vadat még sohasem látott. Gondolta magában, hogy erre a nyulra már

ő is csak rá puskáz a nyilával, ha nagyon közel jön. És a nyilat megpróbálta lassan a nyakából kiemelni. Hanem amint a nyil

ÉDES APJA VÁLLÁRA VETTE A FEGYVERÉT, Ő MEG AZ IVET NYAKÁBA AKASZTOTTA.
(Lásd a 361. lapon.)

káváját megemelte, véletlenül megzörgette vele az egyik bokor ágát. A nyul a zörejre hirtelen megállott, hosszú füleit figyelve

előre hegyezte és a következő pillanatban nagyot ugorva, úgy eltűnt ismét a sűrűben, hogy még a nyoma sem látszott.

A
verét

ne m
mielő

És

—
husár

La

A ve

ahol

járni

hogy

hagy

pitye

El

zen,

tani

nyog

a fi

hegy

mint

Kes

jobb

vigy

tette

pill

tünt

eger

előb

álló

toln

szere

I

rüs

nös

eleg

A

feg

czé

A Laczi édes apja leeresztette a fegyverét és mérgesen szólott:

— Ejnye, veszett-adta! Megmondtam: ne mozogj! Lásd, elriasztottad a nyulat, mielőtt rálóhettem volna!

És az ujjával szigoruan fenyegette:

— Ha még egyet mocczansz, jól elhusángollok s itt hagylak az erdőn!

Laczinak egyik ígéret sem tetszett. A veréstől is félt, kivált itt az erdőn, ahol vessző után csakugyan nem kell sokat járni; de attól még jobban megijedett, hogy az édes apja éjszakára ott találja hagyni. Már a pusztá gondolatra is szinte pityeregni kezdett.

Elhatározta, hogy többet meg nem rezen, akár mi történik. Pedig ezt megtartani nem volt könnyű dolog, mert a szunyogok valósággal meg akarták enni. Hol a fülére, hol a nyakára, hol az orra hegyére szálltak s olyanokat csiptek rajta, mint ha tüvel szurtak volna a bőrébe. Keservesen mozgatta a fejét folyvást jobbra-balra a szunyogok miatt, de nagyon vigyázott, hogy zajt ne csináljon. S jól is tette, hogy vigyázott, mert a következő pillanatban egyik uton egy ügöző róka tünt fel a távolban. A vén ravasz koma egerészni indult. Mikor odáig érkezett, ahol előbb a tapsi-füles nyul járt; hirtelen megállott és nagy mohósággal kezdette szimatolni a friss nyomokat. Látszott, hogy erősen szeretne egy kis nyulpecsenyét vacsorára.

Laczit majd a hideg rázta a gyönyörűségtől, amint meglátta a rókát. Különösen a nagy, lombos farkát nem győzte eleget bámulni. De mozdulni nem mert.

Az édes apja arczhoz emelte ismét a fegyverét s midőn a róka kissé előbbre jött: célba vette jól és megnyomta a ravaszt.

Durr!... dördült el a fegyver, éktelen lármával vissza verődve a rengeteg erdőben.

Laczi akkorát sikoltott a fegyver-dördülésre, mint ha őt lőtték volna meg; mire az édes apja nevetve kezdé pirongatni:

— Ej, nem szégyelled, sikoltozni egy lövés miatt? Ki látott még ilyen gyáva vadászt? Látod, a róka bezzeg nem sikoltott!

Persze, hogy a róka nem sikoltott, mert az úgy feküdt ott az uton, mint egy darab tuskó. Apró patakokban folyt a vér az oldalából.

A két vadász kibujt a bokrok közül s az elesett rókához sietett.

— Lásd, milyen szépen alszik? mondotta az apja, a rókára mutatva. Ez sem bántja többé a tyukokat.

S vidáman fenyegette Laczit:

— De aztán te se bántsd, mert kikapsz!

Laczi lesütötte a szemét és nem szólott semmit. Roppantul szégyelte, hogy az elébb úgy elsikoltotta magát a lövésre. De azért a nyil-vesszője hegyét lopva belé mártotta a róka vérebe, hogy holnap megmutassa a véres szerszámot a pajtásainak. Mert hát csak nem fogja otthon azt mondani, hogy a rókát nem ő lőtte? Azt ő lőtte, amint hogy a véres nyilvessző is bizonyítani fogja.

Aztán elindultak az erdőreül szépen hazafelé.

TALÁLÓS VERSEK.

(Megfejtésük a 365. lapon.)

1.

*Négy évig nem jő meg,
S ez alatt nem nő meg;
Am azután haza tér
S testvéri közt helyet kér.*

2.

*A háztetön ázik, fázik.
Télen, nyáron ott pipázik.*

INNEN-ONNAN.

A világ legnagyobb tűz-hányó kitörése. Tűz-hányó hegynek kitörése sohasem okozott még olyan pusztítást, mint

Krakatoa sziget tűz-hányó hegyének szétrobbanása.

Krakatoa, más néven Rakata. sziget Kelet-Indiában, a szundi tengerszorosban. Szumatra és Jáva szigetek között terül el. A világhírű szerencsétlenség 1883. augusztus hó 26-án történt. Sűrű füst-oszlop csapott fel a forrongó hegy nyílásából.

olyan magasságnyra, hogy az égig látszott nyulni. Eleinte hamueső hullott alá, majd pedig rettenetes kő-zápor. Ezután beállott az ég. átláthatlan, fekete, 18 óra hosszáig tartó éj. A dühösen üvöltő tenger fölemelkedett

és vak haraggal vetette rá magát a száraz földre. Mikorára újra világos lett, városok tűntek el a föld színéről. Városok, a bennük élő emberekkel és állatokkal együtt. A növényzet megsemmisült, a ku-

tak kiszáradtak és a szerencsétlen lakosok ezrével hullottak el éhen és szomjan. Negyven ezer lélek veszett oda. A tenger-szoros minden szigete megrongálódott. Krakatoa, Szébézi és Szeboukon szigetek fölé a hullámok 35 mé-

ternyire emelkedtek. Mióta a világ fennáll még olyan tűz-hányó-kitörés, melynek zaja olyan messzire elhallatszott volna, mint Krakatoa szigetéé. Hallották Ceylonban.

Birmában, Manillában, Uj-Guineában, Ausztráliában. A pokoli kitörés zaja több, mint 3000 kilométernyi távolságra hallatszott el; sőt, ami szinte hihetetlennek látszik, hallották ezt a rettenetes robbanást Krakatoa ellen-lábasai, a föld-gömb belsején keresztül.

*

Gyors haladás. Japánban ezelőt har-

jelent meg, ma pedig a kilencz-százat is meghaladja a napi lapok száma.

*

A KRAKATOA KITÖRÉSE

Mennyit kell aludnia a gyermeknek? Svédországban tudós orvosok sokáig tanácskoztak azon, hogy mennyi alvásra van szüksége annak a gyermeknek, aki tanul. E tanácskozások eredménye a következő:

Gyermekek	4 évtől	felfelé:	12 órát,
»	7 »	»	11 »
»	9 »	»	10 »
»	12 »	14 évig	9—10 órát

kell naponként aludnia.

A 14—21 éves ifjunak is 8—9 órát kell aludnia.

Megjegyzendő, hogy a kevés alvásnak, a felesleges éjjelezésnek igen rossz következményei szoktak lenni. A legkülönbféle betegségek: vér-szegénység, sápkór származnak belőle.

*

Az arany torony. Szevillának, a gyönyörű spanyol városnak van egy tornya, melyet arany-toronynak neveznek. Ott áll

AZ »ARANY-TORONY« SZEVILLÁBAN.
(Ahol a Kolumbus kincseit őrizték.)

a Guadalquivir folyó partján, hogy örök időnkig hirdesse a spanyol nemzet egykori dicsőségét és gazdagságát. Mert miután

Kolumbusz Kristóf fölfedezte Amerikát, az új világ-részből vissza térő hajók előtt szoktak kikötni és benne őrizték a rengeteg aranyat. Benne Kolumbusz híres kincseit, melyeknek értékéről még ma is csodákat beszél a szevillai nép.

*

Óriási gőz-hajó. Belfast ír-országi városban óriási hajót építettek egy hajózási társulat számára. Neve »Celtic« és akkora, hogy háromezer utas kényelmesen elfér rajta. A hajó hossza 213 méter, szélessége 22 méter. A napokban becsátották tengerre.

A »KIS LAP« LXIII. köt. 21-ik számában közölt pótló rejtvény megfejtése:

„Szent István“.

Helyesen fejtették meg: Kabdebó Hajnalka és Elemér, Beke Berti és Gyula, Kardos Ilonka, Garay Ilonka, Zsigmondy Edithke, Babics Madelaine, Záborszky testvérek, Goldstein Lujzika és Ferike, Garai Lujza és Manecz, Sándor Kató, Feilitzsch Cécile, Bibel Lízka, Aczél Bandi, Mentovich Anna és Elba, Kapás László, Werner Janka és Margit, Wärmer Erzsike, Szende Laczi, Milutinovits Corinna, ifj. Toldy Lipót, Plotényi Zseni, Szabó Margit, Péterfy Vilma, Szvétek Ilonka, Balla Melania, Bayer Anti, Fekete Tivadar és László, Liebstein Erzsike és Cara, Goldstein Erzsike és Irmuska, Vörösmarthy Ida, »Az öttervényi elemi népiskola növendékei«, Szentmihályi Irma és Margit, Weisz Frida és Andor, Herzfeld testvérek, Kern Ida és Emma, Medveczky Sándorka és Margitka, Csongrády Attila és Ilona, Kerekes Gyurka, Pap Lilike és Gizike, Eichner Ernő és Bandi,

Hatschek Adrienne, Nagy Géza, Pasiut Endre és László, Farkas László, Ribianszky László, Csascher Mariska, Pap Irmuska és Zsigi, Ranschburg Pál, Stark Anna, Rottenberg Hedvig, Vali és György, Weil Huska, Garai Ilus, Scharf Izolda, Sziesz testvérek, Tomaschek Márta, Geréb Andor, Sommer József (A te írásod? F. b.) Szilárd Alice, Grosz Stefike, Rieger Sarolta, Strébing Lajos, Kárpáti Zoltán, Szemző István, Borhy Margit, Negro Mariska, ifj. Riedl Gyula, Dobozi Zoltán, Geréb Lajos, Magyar Ambrus, Árva Erzsike, Baulovich András, Csatáry János, Tolnai Sándor, Farkas Arisztid, G. Hunyady Ferencz, Szüts testvérek, Róth Herminke, Prepeliczay Jenő, Mellinger László, Mérey Dalma, Gerber Klári, Schwarz Emmy és Magda, Engel Pál, Albert Zoltán és Józsa.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Feilitzsch Cécile Nyíregyházán*, kinek a jutalom-könyvet (*Roszesont Ferke kalandjai vízen és szárazon. Elmeséli Ida néni.* Számos képpel, díszes angol vászon kötésben. A *Forgó bácsi könyvtára* című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *KIS LAP* LXIII. köt. 20-ik számában közölt rejtvény megfejtését beküldték még: Rhédey Zoltán, Goldschmidt Lipót, Liebstein Erzsike és Cara, Richon Mariska, Klein Ilonka, Herzfeld testvérek, Pap Lilike és Gizike, Hatschek Adrienne, Strelinger Lajos, Goldmann Dóra és Elvira, Kadbó Hajnalka és Elemér, Fischer Fülöp, Ranschburg Pál, Lukács Endre, Perl Erzsike, Szende Laci, Grosz Stefike, Albert Zoltán és Józsa.

A TALÁLÓS VERSEK MEGFEJTÉSE.

(Lásd a 365. lapon.)

1. A szökő nap. — 2. A kémény.

BETŰ-REJTVÉNY.

L	a	a	at	L	Vi	d	d
L	a	a	at	a	Vi	d	d
						d	d

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Rüstig Zsigmond, az új Robinson“.

Ita Marryat, a magyar ifjúság számára lefordította dr. Dulácska Géza. 94 képpel, kemény kötésben.

FORGÓ BACSI POSTÁJA.

Mocsy Lénárd. Bizony kevés olvasó-társad járta még meg a te gyöngé korodban déli Amerikát, mint ahogy jutott teneked. Jól esik olvasnom soraiból azt is, hogy bárhol utaztatok, mindenütt a magaddal vitt *Kis Lap* kötetéből tellett a te legkedvesebb olvasmányod. Szeretnék látni színéről-színre, mielőtt innen vissza utaztok abba a messze világba, ahonnan olvasó-társaid nevében arra kérlek, néhány képes lev. lapot és leírást küldj a *Kis Lap*-ba. — **Kardos Ilonka.** A *Forgó bácsi Színháza* 2 kötetéből, (megszerezheted bár mely könyvkereskedésben) kedvetekre válogathatok. — **N. Körösre.** Az én hajdani való kedves tanárom fia (vagy leánya?) nekem csak uram-öcsém vagy hugom-asszony lehet s mint ilyet melegen is köszöntöm. A levél egyéb része mire vonatkozik, már homályos előttem. A kicsi Zsófia már másodmagával van: Pál ural, aki vadmacska néjének galamb-lelkületű, engedelmes öcsikéje. — **Zsigmond Edithke.** A rajzok már nem sokára elkészülnek s akkor a te kedves Rózsikád különös kirándulásainak elbeszélésében ismét leszen részed. — **Záborszky testv.** Ha a félévi czimszalag alapján kéritek, forduljatok a *kiadó-hivatalhoz.* — **Rhédey Zoltán.** 1. *Forgó bácsi* épp olyan név mint p. o. Vas Gereben, akit szintén hasztalan keresnél a kalendáriumban. 2. Ha nekem megmondod mikor dől el a czibak-berényi harangláb (mert egyszer csak eldőlt): akkor mondom meg neked, mikor nyersz. — **Mentovich Anna és Elba (?)** Az első levelet, melyről szóltok, nem vettem, különben válaszoltam volna. A képrejtvényt megrajzoltatom. — **Goldschmid Lipót.** Hogy végre tollal irtál, fölépülésednek örvendetes jelül veszem. — **Farkas László.** A mese ügyesen van elmondva. Ird meg: saját munkád, vagy fordítás-e? A rejtvényed régi. — **Keszthely.** Vettem a helyes megfejtéseket, de a szeleburdi megfejtő kifelejtén alóla a nevet, nem vehetem tudomásul. — **Dobozi Zoltán.** Szívesen sorozlak be téged is a *Kis Lap* zászlaja alá. — **Sziklay Józsika.** A zavaros rejtvényen nem bírtam eligazodni. A verseléssel pedig hagyj fel. A kedves meghívást köszönettel fogadom, de sajna, meg nem felelhetek neki, mert akkor nap távol leszek innen. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉST

szeretne folytatni gr. Hunyady Ferenczel Riedl Gyula. (Lakásod? F. b.)

Társ-szerkesztő ROBOZ ANDOR.